

Vives, mes nostre ara que mai

JOAN LLUIS VIVES
Antologia de textos

Editorial Universitat de València
València, 1992.
15 pàgines, 3400 pessetes.

Miquel Peñarroya i Prats

Cinc-cents anys després del seu naixement, la figura i l'obra de l'humanista valencià estan més presents que mai a la ciutat que ell tant estimà. Amb motiu de l'efemèride han estat organitzades conferències, exposicions... amb la finalitat de contribuir a la difusió del pensament de Vives. L'antologia ara presentada, coordinada per Jordi Pérez i tècnicament per Xavier Gómez i Ferran Grau, ha estat editada, en col·laboració amb la Conselleria de Cultura de la Generalitat Valenciana, en el marc de l'*Any de Joan Lluís Vives*, proclamat per la Universitat.

Aquest llibre possibilita l'acostament directe del gran públic a la rica i variada obra del nostre humanista, constatant la modernitat i l'interès dels diversos temes tractats per Vives. Amb aquesta edició s'ha tret a Vives fora del cercle d'estudiosos per a posar-lo a l'abast de qualsevol que vulga accedir al pensament d'un valencià universal del segle XVI. Es ara quan podem dir que Vives és més nostre que mai.

Malgrat que els escrits de Vi-

ves estan sempre amarats de religiositat i referències a Déu, no fa teologia. Al llarg dels diferents textos queda palès el gran coneixement que tenia dels clàssics grecs i llatins, en esmentar-los sovint per recolzar-hi les seues afirmacions. Amb un gran sentit eclèctic, adequa el pensament dels clàssics a la doctrina cristiana, barrejant-ne cites amb altres dels pares de l'Església en la seua argumentació (fins i tot, diu dubtar si les obres de Ciceró són d'aquest o d'algun escriptor cristià). Quan els clàssics s'allunyen de l'ortodòxia cristiana ho avisa i els rebutja. Raona tot el que diu i, quan convé, dóna exemples de la vida quotidiana.

El llibre s'organitza en nou

Vives proposa solucions a
problemes que encarara ara
són de màxima actualitat

apartats, dins dels quals trobem textos de diferent tipus, com ara cartes personals, opuscles curts i capítols d'altres obres més extenses. Corresponen a: epistolografia, filologia, filosofia, dret, religió, ciència mèdica, la dona, pedagogia i psicologia. Presenten tots el mateix esquema: una introducció per un especialista en cada matèria, que comenta breu-

significació de l'obra en cada camp; i els textos, en versió llatina i catalana (se n'ha fet també una edició llatí-castellà).

A través dels textos assolim el pensament de Vives, les solucions que proposava a problemes que eren importants en la seua època i encara ara són de màxima actualitat: la justícia, la pobresa, la xenofòbia, la malaltia, l'educació, el feminisme... Vives ens mostra la mesura i el sentit del terme mig; el rebuig de la intolerància i del fanatisme; ens parla del paper dels sentits i de la raó en el procés del coneixement; insisteix en la importància dels jutges en l'aplicació de la Justícia (tema tan actual); ens dóna consells per a la convivència entre

els homes; en el vesant científic, reivindicava l'experiència, però dirigida per la raó; es preocupa pel bon funcionament dels hospitals, i per un compromís polític davant la pobresa i la malaltia; és partidari de la instrucció

de les dones però paradoxalment, les subordina a l'home. A més a més, en les cartes trobem el Joan Lluís Vives més humà, hi podem veure les seues preocupacions personals, les relacions amb els humanistes del seu temps (Erasmus...), el que pensa de la seua ciutat... és a dir, a través d'elles assistim a la vida diària de l'autor.